

**Друштво за производњу металних производа
„МЕТАЛ“ а.д. Градишка**

**ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ
За годину која завршава 31.децембра 2014.године, и**

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Градишка, април 2015. године

САДРЖАЈ:

Мишљење овлашћеног ревизора

- Позитивно мишљење стр. 1-2

Финансијски извјештаји за годину која завршава 31.12.2014.године

- Извјештај о финансијском положају (биланс стања)..... стр. 3
- Извјештај о укупном резултату (биланс успјеха)..... стр. 4
- Извјештај о токовима готовине..... стр. 5
- Извјештај о промјенама на капиталу..... стр. 6

-
- Напомене уз финансијске извјештаје стр. 7-30
-

“TOMAKANT” D.O.O. GRADIŠKA

Adresa: Vidovdanska bb, Gradiška
Tel/fax: (051) 813-939; E-mail: tomakantdo@gmail.com
Šifra djelatnosti: 74.120 Knjigovodstveni, revizioni i sl. poslovi
JIB: 4401031120003; Matični broj: 1893513
IDENTIFIKACIONI BROJ ZA PDV: 401031120003

Žiro-račun: 562-010-00002091-37 kod NLB Razvojne banke a.d. Banja Luka
Žiro-račun: 551-033-00011550-89 kod Unicreditbank a.d. Banja Luka
Žiro-račun: 567-323-11000161-97 kod Sberbank a.d. Banja Luka

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Управном одбору и Акционарима друштва „МЕТАЛ“ а.д. Градишка

Извршили смо ревизију приложених финансијских извјештаја Друштва за производњу металних производа „МЕТАЛ“ а.д. Градишка (у даљем тексту „Друштво“) који обухватају извјештај о финансијском положају (биланс стања) на дан 31.12.2014. године, те извјештај о укупном резултату (биланс успјеха), извјештај о токовима готовине и извјештај о промјенама на капиталу за годину која се завршава на тај дан, као и сумарни преглед значајних рачуноводствених политика и друге објашњавајуће информације.

Одговорност руководства

Руководство Друштва је одговорно за припрему и фер презентацију ових финансијских извјештаја у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања одобреним за примјену у Републици Српској и за оне интерне контроле за које одреди да су потребне за припрему финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале усљед криминалне радње или грешке.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да изразимо мишљење о приложеним финансијским извјештајима на основу обављене ревизије. Ревизију смо обавили у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске (Сл. гласник РС, број 36/09 и 52/11), Правилником о ревизији финансијских извјештаја у Републици Српској (Сл.гласник РС, број 120/2006) и Међународним стандардима ревизије. Ови стандарди захтијевају да поступамо у складу са етичким захтјевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и информацијама објелодањеним у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на просуђивању ревизора, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих усљед криминалне радње или грешке. Приликом процјене ових ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не и у циљу изражавања мишљења о ефективности интерних контрола Друштва. Ревизија такође укључује оцјену примјењених рачуноводствених политика и значајних процјена извршених од стране руководства Друштва, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући, те да обезбјеђују солидну основу за изражавање нашег мишљења.

Извјештај независног ревизора (наставак)

Мишљење

По нашем мишљењу, финансијски извјештаји приказују истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, финансијски положај Друштва за производњу металних производа „МЕТАЛ“ а.д. Градишка на дан 31.12.2014. године, резултате његовог пословања, токове готовине и промјене у капиталу за пословну 2014. годину, у складу са прописима и Међународним стандардима финансијског извјештавања одобреним за примјену у Републици Српској.

Не изражавајући резерве у односу на дато мишљење скрећемо пажњу на слиједеће питање:

Као што је објелодањено у напомени 40. уз финансијске извјештаје, Друштво у последњих неколико година континуирано остварује губитке у пословању, а губици су Друштво довели у проблеме одржавања текуће ликвидности. Уколико се наставе негативни трендови пословања Друштва у наредном периоду, то може узроковати неизвјесност остварења начела сталности његовог пословања.

Градишка, 28.април 2015.године

ОБЛАШЋЕНИ РЕВИЗОР
Горан Драча, дипл.екон.

ИЗВЈЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОЛОЖАЈУ (БИЛАНС СТАЊА)
на дан 31.12.2014. године
(у конвертибилним маркама)

О П И С	Напомена	31.12.2014.г.	31.12.2013.г.
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања	4	121.549	0
Некретнине, постројења и опрема	5	10.477.250	11.300.154
Дугорочни финансијски пласмани	6	6.444	9.111
Укупно стална имовина		10.605.243	11.309.265
Текућа имовина			
Залихе	7	5.036.749	5.713.752
Потраживања – купци	8	2.384.381	6.353.181
Друга кракорочна потраживања	9	26.512	18.994
Краткорочни финансијски пласмани	10	19.099	20.141
Готовина и еквиваленти готовине	11	25.608	6.486
Порез на додату вриједност	12	206.360	191.279
Активна временска разграничења	13	22.314	45.827
Укупно текућа имовина		7.721.023	12.349.660
ПОСЛОВНА АКТИВА		18.326.266	23.658.925
Ванбилансна актива		0	0
ПАСИВА			
Капитал			
Основни капитал	14	15.679.520	15.679.520
Ревалоризационе резерве	15	2.804.582	3.302.141
Губитак до висине капитала	16	(11.305.436)	(9.669.470)
Укупно капитал		7.178.666	9.312.191
Дугорочна резервисања			
Резервисања за накнаде и бенефиције запослених	17	135.400	154.252
Укупно дугорочна резервисања		135.400	154.252
Дугорочне обавезе			
Дугорочне обавезе	18	509.405	738.809
Укупно дугорочне обавезе		509.405	738.809
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе	19	5.563.863	5.763.038
Примљени аванси	20	18.219	44.046
Добављачи	21	4.181.442	7.239.474
Обавезе за зараде и накнаде зарада	22	379.083	151.152
Друге обавезе	23	109.556	59.389
Порез на додату вриједност		3.713	11
Обавезе за порезе и друге дажбине	24	227.623	157.043
Пасивна временска разграничења	25	19.296	39.520
Укупно обавезе		10.502.795	13.453.673
ПОСЛОВНА ПАСИВА		18.326.266	23.658.925
Ванбилансна пасива		0	0

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових финансијских извјештаја

ИЗВЈЕШТАЈ О УКУПНОМ РЕЗУЛТАТУ (БИЛАНС УСПЈЕХА)
за период од 01.01.-31.12.2014.године
(у конвертибилним маркама)

ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ	Напомена	2014.година	2013.година
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ			
Приходи од продаје робе и учинака		20.950.805	19.408.373
Промјене вриједности залиха учинака		(813.861)	(198.860)
Остали пословни приходи		15.000	33.046
Укупно пословни приходи	26	20.151.944	19.242.559
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ			
Набавана вриједност продате робе	27	767.618	579.850
Трошкови материјала	28	16.336.502	15.568.363
Трошкови зарада и други лични расходи	29	2.944.875	3.068.441
Трошкови производних услуга	30	649.418	324.487
Трошкови амортизације и резервисања	31	937.292	920.666
Нематеријални трошкови	32	115.134	118.642
Трошкови пореза и доприноса	33	98.421	81.625
Укупно пословни расходи		21.849.260	20.662.074
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (ГУБИТАК)		(1.697.316)	(1.419.515)
ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
Финансијски приходи	34	2.402	4.785
Финансијски расходи	35	459.646	547.363
ДОБИТАК (ГУБИТАК) РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ		(2.154.560)	(1.962.093)
ОСТАЛИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
Остали приходи	36	49.496	85.605
Остали расходи	37	51.930	86.290
ДОБИТАК (ГУБИТАК) ПО ОСНОВУ ОСТАЛИХ ПРИХОДА		(2.434)	(685)
Расходи по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешке из ранијих година		0	0
ДОБИТАК (ГУБИТАК) ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА		(2.156.994)	(1.962.778)
Одложени порески приход периода		23.469	42.316
НЕТО ДОБИТАК/ГУБИТАК ПЕРИОДА		(2.133.525)	(1.920.462)

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових финансијских извјештаја

У име „МЕТАЛ“ а.д. Градишка

Марко Гончин, директор

ИЗВЈЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ
за период 01.01.-31.12.2014. године
(у конвертибилним маркама)

ПОЗИЦИЈА	Напомена	2014.година	2013.година
<u>ТОКОВИ ГОТ. ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ</u>			
Приливи готовине			
Приливи од купаца и примљени аванси		26.868.157	19.033.886
Остали приливи из пословне активности		1.217.239	714.761
Укупно		28.085.396	19.748.647
Одливи готовине			
Одл.за плаћ.добављачима и дати аванси		22.166.980	13.823.158
Одливи за плаћања запосленима		2.590.464	2.355.632
Одливи по основу плаћених камата		398.867	518.562
Остали одливи из пословних активности		2.301.118	2.467.633
Укупно		27.457.429	19.164.985
Нето прилив/одлив готов. из посл. акт.		627.967	583.662
<u>ТОКОВИ ГОТ. ИЗ АКТ. ИНВЕСТИРАЊА</u>			
Приливи готовине			
Приливи по основу краткорочних финансијских пласмана		20.254	24.348
Приливи од камата		2	278
Приливи по основу осталих дугорочних финансијских пласмана		2.667	2.667
Свега прил.готовине из акт.инвестир.		22.923	27.293
Одливи готовине			
Одливи по основу куповине некретнина, постројења и опреме		224.820	33.130
Свега одл.готовине из акт.инвестир.		224.820	33.130
Нето прилив/одлив готов.из акт.инвест.		(201.897)	(5.837)
<u>ТОКОВИ ГОТ. ИЗ АКТ. ФИНАНСИРАЊА</u>			
Приливи готовине			
Приливи по основу краткорочних кредита		0	1.943.395
Укупно		0	1.943.395
Одливи готовине			
Одливи по основу кредита		231.949	2.519.277
Одливи по основу ост.фин.обавеза		174.999	0
Укупно		406.948	2.519.277
Нето прил./одлив готов.из акт.финанс.		(406.948)	(575.882)
Готовина на поч. обрачунског периода		6.486	5.983
Нето прилив/одлив готовине		19.122	503
Готовина на крају обрачунског периода		25.608	6.486

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових финансијских извјештаја

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА НА КАПИТАЛУ
за годину која завршава на дан 31.децембра 2014.године
(у конвертибилним маркама)

	Основни капитал	Ревалоризационе резерве (МРС 16, МРС 21 и МРС 38)	Остале резерве	Нераспоређени добитак (губитак)	Укупно
Стање					
31.12.2012.године	15.679.520	3.787.798	0	(8.234.665)	11.232.653
Ефекти промјена рачунов.политика					
Ефекти исправке грешке					
Поново исказано стање на дан					
01.01.2013.године	15.679.520	3.787.798	0	(8.234.665)	11.232.653
Добитак (губитак) текуће године	-	-	-	(1.920.462)	(1.920.462)
Нето добици (губици) признати директно у капиталу	-	(485.657)	-	485.657	-
Расподјела добити: Пренос у законске резерве					
Пренос на остале резерве					
Расподјела добити власницима					
Стање на дан					
31.12.2013. године	15.679.520	3.302.141	0	(9.669.470)	9.312.191
Ефекти промјена рачунов.политика					
Ефекти исправке грешке					
Поново исказано стање на дан					
01.01.2014.године	15.679.520	3.302.141	0	(9.669.470)	9.312.191
Добитак (губитак) текуће године	-	-	-	(2.133.525)	(2.133.525)
Нето добици (губици) признати директно у капиталу	-	(497.559)	-	497.559	-
Расподјела добити: Пренос у законске резерве					
Пренос на остале резерве					
Расподјела добити власницима					
Стање на дан					
31.12.2014. године	15.679.520	2.804.582	0	(11.305.436)	7.178.666

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових финансијских извјештаја

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ ЗА 2014.ГОДИНУ

1. ОСНИВАЊЕ И ДЈЕЛАТНОСТ ДРУШТВА

Друштво за производњу металних производа „Метал“ а.д. Градишка (у даљем тексту: „Друштво“) првобитно је основано 1957. године као занатско друштво за услуге и производњу металних производа за потребе локалног становништва. Почетком 70-тих година Друштво улази у састав Рударско - металуршког комбината „РМК“ Зеница.

У току свог постојања Друштво је промијенило више организационих форми, у складу са важећим прописима. Током 1991.године, први пут се организовало као акционарско друштво, чији су акционари били запослени и пензионисани радници Друштва. Затим се током 1994.године, Друштво формира као државно предузеће, а 1996.године се формира као Зависно државно Друштво за производњу металних производа „Метал“ п.о. Градишка, у саставу тадашњег МДП „Пословни систем РМК - Зеница“ Приједор.

Рјешењем Основног суда у Бањој Луци број У/І-1487/2001 од 03.09.2001.године извршена је промјена својине дијела државног капитала и промјена облика организовања из Зависног државног Друштва „Метал“ п.о. Градишка у Акционарско друштво за производњу металних производа „Метал“ Градишка. Рјешењем Основног суда у Бањој Луци број У/І-4383/05 од 22.03.2006.године извршен је упис промјене структуре капитала на основу потврде Централног регистра хартија од вриједности а.д. Бања Лука о власништву над акцијама број 240/03 од 20.04.2004.године.

Основна дјелатност Друштва је производња и продаја сопствених металних производа, а поред тога Друштво се бави и продајом осталих производа који се не налазе у производном асортиману Друштва.

Основни подаци о Друштву:

- Матични број: 1105248
- Шифра претежне дјелатности: 25.11 Производња металних конструкција и њених дијелова
- ЈИБ: 4401033170008
- ИБ: 401033170008

Друштво је у току 2014.године просјечно запошљавало 230 радника, као и у претходној години.

Органи у Друштву су: Скупштина, Управни одбор, Генерални директор и интерни ревизор.

Генерални директор Друштва је Марко Гончин, а лице са лиценцом овлашћеног рачуновође Стоја Дончић.

Чланови Управног одбора Друштва су:

- Ранко Тепавчевић (предсједник)
- Жарко Илић (замјеник предсједника)
- Зоран Видовић
- Велимир Здјелар
- Дијана Остић

Сједиште Друштва је у Градишци у Улици Доситејева 7.

2. ОСНОВА ЗА САСТАВЉАЊЕ ИЗВЈЕШТАЈА

Финансијски извјештаји припремљени су у складу са Међународним рачуноводственим стандардима (МРС), односно Међународним стандардима финансијског извјештавања (МСФИ), и то:

- МСФИ 1 - Прва примјена Међународних стандарда финансијског извјештавања,
- МСФИ 3 - Пословне комбинације,
- МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја,
- МРС 2 - Залихе,
- МРС 7 - Извјештај о токовима готовине,
- МРС 8 - Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке,
- МРС 10 - Догађаји након датума билансирања,
- МРС 12 - Порез на добит,
- МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема,
- МРС 18 - Приходи,
- МРС 19 - Примања запослених,
- МРС 21 - Ефекти промјена курсева страних валута,
- МРС 23 - Трошкови позајмљивања,
- МРС 24 - Објављивања о повезаним странама,
- МРС 36 - Обезвређење средстава,
- МРС 37 - Резервисања, потенцијална средства и потенцијалне обавезе,
- МРС 38 - Нематеријална средства,
- МРС 40 - Улагања у некретнине.

Поред наведених рачуноводствених стандарда, код састављања годишњих финансијских извјештаја кориштени су прописи из области пореске регулативе (Закон о порезу на добит, Закон о порезу на доходак, Закон о доприносима и др.), Закон о привредним друштвима, Закон о девизном пословању, као и други законски и подзаконски прописи који су били на снази у моменту настанка пословних догађаја и њиховог евидентирања.

Ревизију финансијских извјештаја Друштва за 2013. годину је обавило друштво „Томакант“ д.о.о. Градишка и изразило позитивно мишљење.

Годишњи обрачун је сачињен на принципу историјског трошка, а примјеном основних рачуноводствених начела: начела узрочности, сталности, досљедности, опрезности и начела појединачног процјењивања.

Подаци у финансијским извјештајима исказани су у КМ без децимала, а у овом извјештају у конвертибилним маркама.

3. ОСНОВНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ПРОЦЈЕНЕ

3.1. Приходи од продаје

Приходи од продаје роба, производа и услуга су приказани по фактурној вриједности, умањеној за попусте и порез на додату вриједност. Приходи од продаје робе, производа и услуга признају се када се ризик и корист повезана са правом власништва преноси на купца, а то подразумијева датум испоруке производа и роба купцу, односно извршења услуге.

3.2. Трошкови текућег одржавања и оправки

Трошкови текућег одржавања и оправки некретнина, постројења и опреме исказани су у стварно насталом износу.

3.3. Прерачунавање средстава и обавеза у страним средствима плаћања

Све позиције средстава и обавеза у страним средствима плаћања су прерачунате у њихову противвриједност у Конвертибилним маркама по званичном курсу важећем на дан биланса стања.

Пословне промјене у страним средствима плаћања током године прерачунавају се у Конвертибилне марке по званичном курсу важећем на дан сваке промјене, а настале позитивне и негативне курсне разлике књиже се у корист или на терет биланса успјеха.

3.4. Нематеријална улагања

На дан биланса стања нематеријална улагања чине вриједост програма за рачунаре (апликативни софтвери набављени одвојено од рачунара). Нематеријална улагања су исказана по набавној вриједности, и умањена су за исправку вриједности, и укупне евентуалне акумулиране губитке због умањења вриједности.

3.5. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема су иницијално исказани по набавној вриједности и умањени за исправку вриједности и укупне евентуалне акумулиране губитке због умањења вриједности. Наведену набавну вриједност чини вриједност по фактури добављача укључујући царине, порезе који се не могу рефундирати и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности. Набавна вриједност умањена је за све примљене попусте и/или рабате.

Након иницијалног признавања некретнине, постројења и опрема се вреднују по фер вриједности. Ради свођења вриједности некретнина, постројења и опреме на њихову фер тржишну вриједност, Друштво је, у току 2011. године, ангажовало независног процјенивача да изврши процјену фер вриједности некретнина, постројења и опреме Друштва са стањем на дан 31. децембра 2011. године. Независни процјенивач је извршио процјену фер вриједности некретнина, постројења и опреме коришћењем тржишног приступа (метод директног упоређивања цијена), као и трошковног приступа у ситуацијама гдје није било могуће прибавити податке са тржишта о упоредним цијенама, и у овом извјештају утврдио позитивне и негативне ефекте процјене вриједности, по сваком појединачном средству. Укупни позитивни ефекти процјене вриједности су евидентирани у оквиру ревалоризационих резерви и прихода од усклађивања вриједности имовине, док су укупни негативни ефекти процјене вриједности приказани као расходи по основу усклађивања вриједности имовине у пословној 2011. години.

Када се књиговодствена вриједност некретнина, постројења и опреме повећа као резултат ревалоризације, утврђени добитак се књижи у корист ревалоризационих резерви које представљају дио укупног капитала, осим за износе за које та повећања представљају сторнирање износа смањења вриједности, која су по ранијим ревалоризацијама била утврђена за иста та средства и која су, у ранијим периодима, била призната као трошак, у ком случају се ревалоризацијом утврђено повећање књижи у корист биланса успјеха до износа до кога је раније смањење било књижено као трошак. Када се књиговодствена вриједност некретнина, постројења и опреме смањи као резултат ревалоризације, губитак утврђен ревалоризацијом се књижи на терет биланса успјеха. Међутим, губитак утврђен ревалоризацијом се књижи директно на терет капитала у оквиру ревалоризационих резерви до износа до кога је раније смањење било књижено као трошак.

Под некретнинама, постројењима и опремом сматрају се она средства чији је очекивани корисни вијек употребе дужи од једне године.

Добит која настане приликом расхоровања некретнина, постројења и опреме књижи се у корист осталих пословних прихода. Губитак настао приликом отуђивања некретнина, постројења и опреме књижи се на терет осталих пословних расхода.

Адаптације, обнављања и поправке које продужавају вијек коришћења средства, увећавају вриједност некретнина, постројења и опреме. Остале оправке и одржавања, које не продужавају вијек коришћења средстава, се књиже на терет текућег обрачунског периода и приказују као трошкови пословања.

3.6. Амортизација

Амортизација некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања се обрачунава по стопама које су добијене на основу процјене преосталог вијека коришћења и набавне и процијењене вриједности некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања.

Примијењене стопе амортизације за главне категорије некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања су:

	Стопа амортизације (%)	Вијек трајања (година)
Грађевински објекти	1,3 – 5	20 – 77
Компјутерска опрема и софтвери	12,5 – 20	5 – 6
Аутомобили	13 – 15,5	6 – 7
Остала опрема	7 – 20	7 – 14
Намјештај	10,5 – 15	8 – 10
Специјални и универзални алати	12,5	10

3.7. Обезвређење вриједности материјалне имовине

На сваки датум биланса стања, Друштво преиспитује књиговодствене износе своје материјалне имовине да би утврдило постоје ли наговјештаји да је дошло до губитака услед умањења вриједности наведене имовине. Ако постоје такве назнаке, процјењује се надокнадиви износ средства да би се могао утврдити евентуални губитак настао умањењем. Ако није могуће процијенити надокнадиви износ појединог средства, Друштво процјењује надокнадиви износ јединице која генерише новац, а којој то средство припада.

Надокнадива вриједност је нето продајна цијена или вриједност у употреби, зависно од тога која је виша. За потребе процјене вриједности у употреби, процијењени будући новчани токови дисконтују се до садашње вриједности примјеном дисконтне стопе прије опорезивања која одражава садашњу тржишну процјену временске вриједности новца и ризике специфичне за то средство.

Ако је процијењен надокнадиви износ средства (или јединице која генерише новац) мањи од књиговодственог износа, онда се књиговодствени износ тог средства (или јединице која генерише новац) умањује до надокнадивог износа. Губици од умањења вриједности признају се одмах као расход, осим ако средство није земљиште или зграда које се не користи као инвестициона некретнина која је исказана по ревалоризованом износу, у којем случају се губитак од умањења исказује као смањење вриједности настало ревалоризацијом средства.

Код накнадног поништења губитка од умањења вриједности, књиговодствени износ средства (јединице која генерише новац) повећава се до ревидираног процијењеног надокнадивог износа тог средства, при чему већа књиговодствена вриједност не премашује књиговодствену вриједност која би била утврђена да у претходним годинама није било признатих губитака на том средству (јединици која генерише новац) усљед умањења вриједности. Поништење губитка од умањења вриједности одмах се признаје као приход, осим ако се предметно средство не исказује по процијењеној вриједности, у којем случају се поништење губитка од умањења вриједности исказује као повећање усљед ревалоризације.

3.8. Залихе

Залихе се евидентирају по нижој од набавне вриједности и нето продајне вриједности.

Вриједност залиха материјала, горива и резервних дијелова се вреднује по набавној вриједности. Набавна вриједност укључује вриједност по фактури добављача, транспортне и зависне трошкове.

Алат и инвентар који се не распоређују у основна средства, распоређују се у залихе, које се исказују у пословним књигама по набавним цијенама, а отписују се у цјелини приликом давања на коришћење. Алат и инвентар исказују се у пословним књигама и послуже отписа у цјелини, све док се не отуђе или расходују.

Роба у складишту исказује се по продајним цијенама, а у малопродајним објектима по продајним цијенама, са укалкулисаним порезом на додату вриједност.

Недовршена производња и готови производи исказују се по цијени коштања или нето продајној цијени у зависности која је нижа. У цијену коштања производа улазе трошкови материјала, трошкови зарада и други трошкови који се могу везати за производњу.

Терећењем осталих расхода врши се исправка вриједности залиха у случајевима када се оцијени да је потребно свести вриједност залиха на њихову нето продајну вриједност. Оштећене залихе и залихе које по квалитету не одговарају стандардима се отписују.

3.9. Финансијски инструменти

Финансијска средства и обавезе се евидентирају у билансу стања Друштва, од момента када је Друштво уговорним одредбама везано за инструмент.

Финансијска средства престају да се признају када Друштво изгуби контролу над уговореним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмената реализована, истекла, напуштена или уступљена. Финансијска обавеза престаје да се признаје када Друштво испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.

Потраживања од купаца и друга потраживања

Потраживања од купаца признају се по њиховој номиналној вриједности. Исправка вриједности потраживања врши се на терет расхода у извјештају о укупном резултату на основу процјене руководства о њиховој вјероватној наплативости.

Друга потраживања састоје се од потраживања за преплаћене порезе, порез на додату вриједност, потраживања од запослених и остала потраживања.

Дати кредити

Дугорочни кредити представљају потраживања за дугорочни кредит одобрен раднику Друштва у циљу рјешавања стамбеног питања. Кредит је одобрен бескаматно, на период од 15 година (почевши од 2002. године), и враћаће се у једнаким мјесечним ратама, обуставама од личних примања запосленог. Руководство Друштва сматра да наведена потраживања нису материјално значајна, и на дан 31. децембра 2013. године Друштво није извршило свођење дугорочних кредита на фер тржишну вриједност коришћењем ефективне каматне стопе.

Робни кредити представљају потраживања за краткорочне робне кредите одобрене радницима Друштва. Кредити су одобрени бескаматно, на период до годину дана, и враћаће се у једнаким мјесечним ратама, обуставама од личних примања запослених. Руководство Друштва сматра да наведена потраживања нису материјално значајна, и на дан 31. децембра 2013. године Друштво није извршило свођење краткорочних кредита на фер тржишну вриједност коришћењем ефективне каматне стопе.

Готовински еквиваленти и готовина

Готовински еквиваленти и готовина укључују готовину у благајни, као и високо ликвидна средства која се могу брзо конвертовати у познате износе готовине, уз безначајан ризик од промјене вриједности.

Финансијске обавезе

Финансијске обавезе обухватају дугорочне обавезе за кредите, краткорочне финансијске обавезе (краткорочне кредите), краткорочне обавезе из пословања и остале обавезе.

Финансијске обавезе се иницијално признају по фер вриједности умањеној за трансакционе трошкове. Након почетног признавања финансијске обавезе се мјере по амортизованој вриједности примјеном уговорене каматне која кореспондира ефективној. У складу са прописима Републике Српске обавезе по основу камата на финансијске обавезе се евидентирају на терет финансијских расхода у периоду на који се односе и приказују у оквиру осталих краткорочних обавеза.

Финансијска обавеза престаје да се признаје када Друштво испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.

3.10. Резервисања

Резервисања се признају и врше када Друштво има законску или уговорену обавезу као резултат прошлих догађаја и када је вјероватно да ће одлив ресурса који стварају економске добити бити потребан да се измири обавеза и када се може поуздано процијенити износ обавезе.

3.11. Бенефиције за запослене

а) Порези и доприноси за обезбјеђење социјалне сигурности запослених

У складу са домаћим прописима и усвојеном рачуноводственом политиком, Друштво је обавезно да уплаћује доприносе за пензијско-инвалидско осигурање, за здравствено осигурање, за осигурање од незапослености и за дјечију заштиту. Ове обавезе укључују

доприносе на терет запослених у износима који се обрачунавају примјеном специфичних, законом прописаних стопа. Друштво има законску обавезу да изврши обуставу обрачунатих доприноса из бруто зарада запослених и да за њихов рачун изврши пренос обустављених средстава у корист одговарајућих државних фондова. Доприноси на терет запослених књиже се на терет трошкова у периоду на који се односе.

б) Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда

У складу са Правилником о раду, Друштво је у обавези да исплати отпремнине, радницима који су закључили уговор о раду на неодређено вријеме, приликом одласка у пензију у висини три просјечне плате Друштва или три просјечне плате радника, ако је то за њега повољније.

Правилником о раду, дефинисано је да Друштво може додјелјивати и јубиларне награде својим запосленима за 15, 25, и 35 година рада у Друштву. У случају обрачуна и исплате јубиларних награда, висину јубиларне награде одређује директор Друштва својом одлуком. У претходном периоду Друштво није исплаћивало јубиларне награде запосленима.

На основу МРС 19 – Примања запослених, захтјева се обрачун и укалкулисавање садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде.

Трошкови везани за накнаде приликом одласка у пензију утврђују се коришћењем метода пројектованих јединица кредитирања, са актуарским одмеравањем које се врши на дан биланса стања. У складу са наведеним, Друштво је ангажовало овлашћеног актуара да у име Друштва изврши обрачун садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине на дан 31. децембра 2013. године. Приликом обрачуна наведене садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине овлашћени актуар је користио сљедеће претпоставке: дисконтна стопа од 5% годишње, није планиран раст зарада, године радног стажа за одлазак у пензију – 40 година за мушкарце и 35 година за жене, пројектована флукуација запослених на основу података о историјском кретању запослених, званично објављене стопе морталитета из окружења, као и остали услови неопходни за остваривање права на отпремнину.

3.12. Порези и доприноси

Текући порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит. Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава примјеном прописане пореске стопе од 10% на основицу утврђену пореским билансом, коју представља износ добитка прије опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода, а у складу са пореским прописима Републике Српске.

Порески прописи Републике Српске предвиђају могућност умањења пореске основице за износе улагања у некретнине, постројења и опрему за обављање властите производне дјелатности и за износе плаћеног пореза на доходак и доприноса на лична примања за више од 30 новозапослених радника на крају пословне године.

4. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

Опис	у КМ	
	31.12.2014.год.	31.12.2013.год.
Програм за рачунаре	46.691	46.691
Исп.вриједности програма за рачунаре	(46.691)	(46.691)
Програм за рачунаре у припреми	121.549	0
УКУПНО:	121.549	0

Друштво је у поступку прибављања новог програма за рачунаре, чиме би се значајно унапредило кориштење савремених информационих технологија, а то се проводи на основу Уговора број: 19/24 од 24.03.2014.године са предузећем НПС д.о.о. Београд. Укупна предрачунска вриједност уговора је 79.106 ЕУР-а, а реализован је дио улагања у 2014.години у износу од 121.549 КМ.

5. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И ИНВ.НЕКРЕТНИНЕ

Преглед стања и промјена на некретнинама, постројењима и опреми у 2014.години:

	земљиште	грађевински објекти	постројења и опрема	инвестиционе некретнине	УКУПНО
Набавна вриједност					
Стање на почетку године	2.472.785	14.145.863	22.564.123	121.100	39.303.871
<i>Повећања:</i>					
Набавке	-	19.914	200.771	-	220.685
<i>Смањења:</i>					
Продаја, расход, активирање и др.	-	-	256.145	106.325	362.470
Стање на крају године	2.472.785	14.165.777	22.508.749	14.775	39.162.086
Исправка вриједности:					
Стање на почетку године	0	7.854.079	20.149.638	0	28.003.717
<i>Повећања:</i>					
Амортизација	-	233.323	697.674	-	930.997
<i>Смањења:</i>					
Продаја, расход и др.	-	-	249.878	-	249.878
Стање на крају године	0	8.087.402	20.597.434	0	28.684.836
Нето вриједност 31.12.2013.год.	2.472.785	6.291.784	2.414.485	121.100	11.300.154
Нето вриједност 31.12.2014.год.	2.472.785	6.078.375	1.911.315	14.775	10.477.250

Друштво у власништву има 60.417 м² земљишта у Градишци и 56.820 м² у Романовцима. У току 2011.године Друштво је посљедњи пут вршило процјену вриједности земљишта, грађевинских објеката и опреме. Том приликом процијењен је и преостали вијек кориштења објеката и опреме. Инвестиционе некретнине Друштва су исказане на основу власништва над станом и гаражом у Бањој Луци. Друштво ове некретнине води по фер вриједности, те се на исте не обрачунава амортизација.

У 2014.години, на основу процјене руководства Друштва, није вршена оцјена некретнина, постројења и опреме на обезвређење, јер нису постојале индикације да је вриједност нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме обезвређена.

Друштво је у 2014.години исказало повећање некретнина, постројења и опреме у износу од 220.685 КМ, од тога 19.914 КМ на објектима по основу улагања на постојећим објектима и 200.771 КМ је уложено по основу набавке нове опреме.

Структура набавке опреме је слиједећа:

-машина за савијање цијеви	64.269 КМ
-виљушкар (3 комада)	72.087 КМ
-пристрој за варење	21.514 КМ
-плинска гријалица (4 комада)	12.935 КМ
-остала разна опрема	29.966 КМ

У току 2014.године извршено је расхоровање опреме набавне вриједности 256.145 КМ и исправке вриједности 245.743 КМ. Расхоровање је на приједлог комисије за расхоровање одобрио директор својом Одлуком број: 10 01-203-Д/46 од 31.12.2014.године и Одлуком број: 10 01-203-Д/30 од 30.10.2014.године. Опрема је расхорована због дотрајалости и немогућности поправки. Неотписана вриједност расхороване опреме у износу 10.402 КМ књижена је на терет осталих расхода Друштва.

Друштво је на инвестиционим некретнинама водило стан у Бањој Луци, који је имао вриједност 106.324 КМ, а продат је по Уговору о продају некретнина ОПУ-861/14 од 08.10.2014.године друштву „Гугун промет“ д.о.о. Градишка за износ од 83.000 КМ. Продаја је извршена на основу претходно донешене Одлуке Управног одбора број: 10 01-203-У/4-В-3 од 18.07.2013.године. Негативна вриједност између продајне и књиговодствене вриједности стана у износу од 23.324 КМ прокњижен је на терет осталих расхода Друштва. Преостала вриједност на инвестиционим некретнинама исказана у износу од 14.755 КМ односи се на гаражу у Бањој Луци.

6. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

Опис	у КМ	
	31.12.2014.год.	31.12.2013.год.
Дугорочни кредити у земљи	6.444	9.111
УКУПНО:	6.444	9.111

Дугорочни кредити у земљи су исказани по основу датог стамбеног кредита раднику Друштва, у сврху трајног и приоритетног рјешавања стамбеног питања. Кредит је одобрен у 2002.години бескаматно на период од 15 година, а враћа се обуставама на лична примања корисника кредита.

7. ЗАЛИХЕ

Опис	у КМ	
	31.12.2014.год.	31.12.2013.год.
Залихе материјала	1.708.241	1.537.012
Недовршена производња	1.901.269	1.878.641
Готови производи	1.138.675	1.975.390
Роба у велепродаји	257.223	288.420
Дати аванси	31.341	34.289
УКУПНО:	5.036.749	5.713.752

Друштво залихе материјала, недовршене производње и готових производа води по планским цијенама, које се коригују преко конта одступања од планске цијене и тиме своде на стварне набавне цијене, односно цијену коштања..

8. ПОТРАЖИВАЊА ОД КУПАЦА

Опис	у КМ	
	31.12.2014.год.	31.12.2013.год.
Купци - повезана правна лица	1.839.000	5.416.957
Исправка вриједности потраживања од купаца повезаних правних лица	0	0
Купци у земљи	908.292	1.272.353
Исправка вриједности потраживања од купаца у земљи	(394.293)	(411.574)
Купци у иностранству	267.792	309.357
Исправка вриједности потраживања од купаца у иностранству	(236.410)	(223.912)
УКУПНО:	2.384.381	6.353.181

Потраживања од купаца на дан 31.12.2014. год. су исказана у бруто износу 3.015.084 КМ, а структура им је слиједећа:

Купац	врста купца	31.12.2014. год.
Ferro-met S.P.A. Prevalle; Италија	Повезано лице	300.250
„ФБ“ д.о.о. Градишка	Повезано лице	1.538.750
„Металопром НБ“ д.о.о. Дервента	У земљи	92.712
„Грађевински центар“ д.о.о. Београд; Србија	У иностранству	233.503
„Vektor-Integra“ д.о.о. Сарајево	У земљи	48.570
„Dallas ВН“ д.о.о. Сарајево	У земљи	85.417
„БОБ“ д.о.о. Лакташи	У земљи	37.279
„ГМП компани“ д.о.о. Трн	У земљи	86.419
Остали купци		592.184
УКУПНО:		3.015.084

У току 2014.године Друштво је вршило процјену наплативости потраживања, те је отписало 8.599 КМ потраживања на терет резултата, а у току године је и наплаћено 23.381 КМ раније исправљених потраживања.

9. ДРУГА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА

Опис	у КМ	
	31.12.2014.год.	31.12.2013.год.
Потраживања од запослених	2.216	2.286
Потраживања за преплаћене остале порезе и доприносе	10.849	1.741
Остала краткорочна потраживања	20.163	28.683
Исправка вриједности других краткорочних потраживања	(6.716)	(6.716)
УКУПНО:	26.512	18.994

Остала краткорочна потраживања се највећим дијелом односе на потраживања од Фонда здравственог осигурања РС по основу исплаћених накнада запослених за боловање у износу од 13.446 КМ.

10. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

Опис	у КМ	
	31.12.2014.год.	31.12.2013.год.
Краткорочни кредити у земљи	16.432	17.474
Дио дугорочних кредита који доспијева на наплату до годину дана	2.667	2.667
УКУПНО:	19.099	20.141

Краткорочни кредити у земљи су исказани по основу датих краткорочних робних кредита радницима Друштва. Радници Друштва имају могућност куповине робе у дисконту Друштва на одгођено плаћање до 12 рата, а наплата по овим кредитима се врши обуставама од њихових зарада.

11. ГОТОВИНА И ЕКВИВАЛЕНТИ ГОТОВИНЕ

Опис	у КМ	
	31.12.2014.год.	31.12.2013.год.
Жиро рачуни	25.376	6.198
Девизни рачуни	59	79
Благајна	173	209
УКУПНО:	25.608	6.486

Исказано стање новчаних средстава одговара стању извода банака и благајничког дневника Друштва на дан билансирања.

12. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРИЈЕДНОСТ

у КМ

Опис	31.12.2014.год.	31.12.2013.год.
Порез на додату вриједност	206.360	191.279
УКУПНО:	206.360	191.279

Порез на додату вриједност је исказан по основу потраживања по ПДВ пријавама за новембар и децембар 2014.године.

13. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

у КМ

Опис	31.12.2014.год.	31.12.2013.год.
Остала активна временска разграничења	22.314	45.827
УКУПНО:	22.314	45.827

Остала активна временска разграничења су исказана по основу вриједности будућих испорука са ПДВ-ом (по авансним фактурама) 17.870 КМ и вриједности будућих набавки без ПДВ-а 4.444 КМ.

14. ОСНОВНИ КАПИТАЛ

у КМ

Опис	31.12.2014.год.	31.12.2013.год.
Акцијски капитал	15.679.520	15.679.520
УКУПНО:	15.679.520	15.679.520

У току 2001.године Друштво је спровело поступак својинске трансформације државног капитала у акцијски. Статусну измјену својине дијела државног капитала верификовао је Основни суд у Бањој Луци Рјешењем: У/І-1487/2001 од 03.09.2001.године. Акцијски капитал Друштва на дан 31.12.2014.године износи 15.679.520 КМ и подијељен је на 15.679.520 акција номиналне вриједности 1,00 КМ. Књигу акционара Друштва води Централни регистар ХОВ а.д. Бања Лука, а према подацима објављеним на интернет страници Централног регистра структура акционара на дан 26.12.2014. године је сљедећа:

Акционар	Постотак учешћа	Број акција	Номинална вр.капитала
Ф.Б. д.о.о. Бања Лука	23,148649	3.629.597	3.629.597
Voninsegna Ermes	21,132815	3.313.524	3.313.524
Банка Српске а.д. Бања Лука	15,885588	2.490.784	2.490.784
ПРЕФ а.д. Бања Лука	7,451402	1.168.344	1.168.344
Zepfer fond а.д. Бања Лука	4,909774	769.829	769.829
Фонд за реституцију РС ад Б.Лука	3,789478	594.172	594.172
ЗИФ Борс инвест фонд ад Б.Лука	2,384812	373.927	373.927
ЗИФ Виб фонд ад Б.Лука	1,485562	232.929	232.929
ЗИФ Напријед дд Сарајево	1,084217	170.000	170.000
Остали акционари	18,727713	2.936.414	2.936.414
УКУПНО:	100,00	15.679.520	15.679.520

15. РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ

Опис	у КМ	
	31.12.2014.год.	31.12.2013.год.
Ревалоризационе резерве по основу ревалоризације сталних средстава	2.804.582	3.302.141
УКУПНО:	2.804.582	3.302.141

Ревалоризационе резерве исказане су на дан 31. децембра 2014. године у износу од 2.804.582 КМ и представљају резерве формиране по основу позитивних ефеката процјене некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања, односно ефеката насталих свођењем њихове књиговодствене вриједности на фер тржишну вриједност.

У складу са одредбама МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема, Друштво врши пренос дијела ревалоризационих резерви у корист нераспоређеног добитка или смањењем текућег губитка, и то за износ разлике између амортизације засноване на ревалоризованој књиговодственој вриједности средства и амортизације засноване на првобитној набавној вриједности наведеног средства (види напомену 15.). По том основу су умањене ревалоризационе резерве у 2014.години за 497.559 КМ.

16. НЕПОКРИВЕНИ ГУБИТАК

Опис	у КМ	
	31.12.2014.год.	31.12.2013.год.
Губитак ранијих година	9.669.470	8.234.665
Губитак текуће године	1.635.966	1.434.805
УКУПНО:	11.305.436	9.669.470

Губитак текуће године исказан у билансу успјеха 2.133.525 КМ дијелом је покривен укидањем ревалоризационих резерви приликом обрачуна амортизације у износу од 497.559 КМ (види напомену 14.), па је у билансу стања исказан у износу 1.635.966 КМ.

17. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Опис	у КМ	
	31.12.2014.год.	31.12.2013.год.
Резервисања за накнаде и бенефиције запослених	135.400	154.252
УКУПНО:	135.400	154.252

Резервисања за примања запослених су укалкулисана на основу обрачуна будућих исплата запосленим у складу са МРС 19 – Примања запослених. Обрачун резервисања извршило је лице које има лиценцу овлашћеног актуара.

18. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

Опис	у КМ	
	31.12.2014.год.	31.12.2013.год.
Одложене пореске обавезе	171.274	194.744
Остале дугорочне обавезе	338.131	544.065
УКУПНО:	509.405	738.809

Одложене пореске обавезе су исказане у складу са МРС 12 – Порез на добит.

Остале дугорочне обавезе су исказане на основу Рјешења о одгоди плаћања пореског дуга из 2014. и ранијих година склопљених са Пореском управом РС под слиједећим условима:

Датум Рјешења	Број Рјешења	Главни дуг	Камата	Салдо обавеза 31.12.2014.г.	Салдо на дугорочним обавезама	Мјесеци отплате
12.09.2013.	06.05/411-250-2/13	169.461	45.200	91.944	8.477	36
03.02.2014.	06.05/411-21-2/14	660.272	157.044	513.965	329.654	60
УКУПНО:				605.909	338.131	

19. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

Опис	у КМ	
	31.12.2014.год.	31.12.2013.год.
Краткорочни кредити и обавезе по емитованим краткорочним ХОВ	5.296.084	5.528.033
Остале краткорочне финансијске обавезе	267.779	235.005
УКУПНО:	5.563.863	5.763.038

Краткорочни кредити су исказани по основу слиједећих обавеза:

Банка	Врста кредита	Датум уговора	Доспијева	Салдо
„Нуро Alpe-Adria-Bank“ а.д. Бања Лука	Оквирни	05.02.2014.	31.01.2015.	1.897.506
„Нуро Alpe-Adria-Bank“ а.д. Бања Лука	Краткорочни	05.02.2014.	31.01.2015.	307.903
„Raiffeisen bank“ д.д. БиХ	Краткорочни	13.03.2014.	31.01.2015.	1.598.855
NLB Razvojna banka а.д. Бања Лука	Краткорочни	05.03.2014.	31.01.2015.	1.491.820
УКУПНО:				5.296.084

Друштво је због проблема у одржавању ликвидности склопило споразуме са пословним банкама о репрограму кориштених кредита до 31.01.2015.године. Овим кредитима је у суштини продужен рок отплате раније одобрених дугорочних кредита.

Остале краткорочне финансијске обавезе су исказане по основу дијела дугорочних обавеза по Рјешењима пореске управе РС, а које доспјевају за наплату у наредној пословној години (описаним у напомени 17).

20. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ

Опис	у КМ	
	31.12.2014.год.	31.12.2013.год.
Примљени аванси депозити и кауције	18.219	44.046
УКУПНО:	18.219	44.046

Примљени аванси су највећим дијелом исказани по основу аванса примљених од фирме „Брикет“ доо Купрес 7.813 КМ и фирме „Нивак конструктор“ д.о.о. Бања Лука 5.000 КМ.

21. ОБАВЕЗЕ ПРЕМА ДОБАВЉАЧИМА

Опис	у КМ	
	31.12.2014.год.	31.12.2013.год.
Добављачи повезана правна лица	3.056.030	5.689.565
Остали добављачи	1.125.412	1.549.909
УКУПНО:	4.181.442	7.239.474

Обавезе Друштва према добављачима повезаним правним лицима су исказане по основу обавеза према предузећу „Ferro – met” S.P.A. Prevalle, Италија у износу од 3.021.568 КМ, према фирми „Ф.Б.“ д.о.о. Градишка 14.445 КМ и према фирми „Iron products“ д.о.о. Градишка у износу од 20.017 КМ.

Обавезе према осталим добављачима су исказане у износу 1.125.412 КМ, а структура им је слиједећа:

Добављач	31.12.2014.г
„БОБ“ д.о.о. Лакташи	27.914
„Металпром НБ“ д.о.о. Дервента	49.315
„Жељезара“ а.д. Смедерево; Србија	193.768
„Техногас ТГТ“ а.д. Трн Лакташи	210.396
„Електродистрибуција“ Градишка	39.497
„Фабрика за поцинчавање“ Сребреница	116.526
„SURTEC-EUROSJAJ“ д.о.о. Коњиц	86.481
„НПС“ д.о.о. Нови Београд, Србија	45.017
Остали добављачи	356.498
УКУПНО:	1.125.412

22. ОБАВЕЗЕ ЗА ЗАРАДЕ И НАКНАДЕ ЗАРАДА

Опис	у КМ	
	31.12.2014.год.	31.12.2013.год.
Обавезе за нето зараде и накнаде зарада	127.913	133.100
Обавезе за порезе на зараде и накн. зарада	38.951	18.052
Обавезе за допр.на зараде и накнаде зарада	212.219	0
УКУПНО:	379.083	151.152

Обавезе за зараде и накнаде зараде се односе на неисплаћене зараде и накнаде зарада за децембар 2014.године, а припадајуће обавезе за порезе и доприносе Друштво има неисплаћене за мјесеце октобар, новембар и децембар 2014.године.

23. ДРУГЕ ОБАВЕЗЕ

Опис	у КМ	
	31.12.2014.год.	31.12.2013.год.
Обавезе по основу камата и трошкова финансирања	96.381	46.630
Обавезе према запосленима	11.675	11.859
Обавезе према члановима УО и НО	1.500	900
УКУПНО:	109.556	59.389

Обавезе по основу камата се односе на камате по основу кориштења краткорочних кредита 31.367 КМ, камате по репрограму пореских обавеза 65.035 КМ и затезне камате 21 КМ.

Обавезе према запосленим се у цијелости односе на обавезе за путне трошкове за мјесец децембар 2014.године.

24. ОБАВЕЗЕ ЗА ПОРЕЗЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ

Опис	у КМ	
	31.12.2014.год.	31.12.2013.год.
Обавезе за порезе, царине и друге дажбине	55.634	15.655
Обавезе за доприносе који терете трошкове	163.189	141.288
Обавезе за ПДВ плаћен при увозу	5.671	0
Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	3.129	100
УКУПНО:	227.623	157.043

Обавезе за доприносе који терете трошкове се односе на слиједеће: Вањскотрговинска комора БиХ 127.490 КМ, Привредна комора РС 33.200 КМ и остало 2.499 КМ.

25. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

Опис	у КМ	
	31.12.2014.год.	31.12.2013.год.
Обрачунати приходи будућег периода	15.273	37.353
Остала пасивна временска разграничења	4.023	2.167
УКУПНО:	19.296	39.520

26. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

Опис	у КМ	
	2014.година	2013.година
Приходи од продаје робе повезаним правним лицима	3.928	5.599
Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	823.551	558.352
Приходи од продаје робе на иностраном тржишту	30.171	120.408
Приходи од продаје учинака повезаним правним лицима	13.601.553	12.918.844
Приходи од продаје учинака на домаћем тржишту	6.137.584	5.424.931
Приходи од продаје учинака на иностраном тржишту	354.018	380.239
Повећање вриједности залиха учинака	0	0
Смањење вриједности залиха учинака	(813.861)	(198.860)
Остали пословни приходи	15.000	33.046
УКУПНО:	20.151.944	19.242.559

Приходи од продаје учинака повезаним правним лицима су исказани по основу продаје слиједећим субјектима:

Опис	2014.година
„Ferro–met“ S.P.A. Prevalle; Италија	9.608.592
„ФБ“ д.о.о. Градишка	3.835.506
„Iron products” д.о.о. Градишка	157.455
УКУПНО:	13.601.553

Приходи од продаје учинака на домаћем тржишту су исказани по основу:

Опис	2014.година
Приходи од продаје производа дисконт 1	239.749
Приходи од продаје производа дисконт 2	220.601
Приходи од продаје производа на домаћем тржишту	5.210.095
Приходи од продаје отпада готових производа	463.652
Остали приходи од продаје	3.487
УКУПНО:	6.137.584

27. НАБАВНА ВРИЈЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ

Опис	у КМ	
	2014.година	2013.година
Набавна вриједност продане робе	767.618	579.850
УКУПНО:	767.618	579.850

28. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

у КМ

Опис	2014.година	2013.година
Трошкови материјала за израду	15.517.587	14.808.615
Трошкови режијског материјала	328.240	324.254
Трошкови горива и енергије	490.675	435.494
УКУПНО:	16.336.502	15.568.363

Трошкови материјала за израду учинака су највећим дијелом, износ 12.911.574 КМ исказани по основу утрошка челичне траке.

29. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИХ ЛИЧНИХ РАСХОДА

у КМ

Опис	2014.година	2013.година
Трошкови бруто зарада	2.626.445	2.767.658
Трошкови бруто накнада члановима УО	24.876	17.910
Остали лични расходи	293.554	282.873
УКУПНО:	2.944.875	3.068.441

Плате запослених радника се обрачунавају на основу закључених уговора о раду између запослених и послодавца. Порези и доприноси на примања обрачунавају се у складу са законским прописима.

Остали лични расходи износе 293.554 КМ, а структура ових расхода је слиједећа: накнаде радницима за трошкове превоза на посао и са посла 144.310 КМ, бруто накнаде за топли оброк 92.278 КМ, отпремнине за одлазак у пензију 25.147 КМ, отпремнине (технолошки вишак) 18.645 КМ, те остала лична примања 13.174 КМ.

30. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

у КМ

Опис	2014.година	2013.година
Трошкови услуга на изради учинака	575.733	241.647
Трошкови транспортних услуга	30.711	37.662
Трошкови услуга одржавања	25.854	22.400
Трошкови закупа	2.400	2.400
Трошкови сајмова	0	46
Трошкови рекламе и пропаганде	733	561
Трошкови осталих услуга	13.987	19.771
УКУПНО:	649.418	324.487

31. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ

Опис	у КМ	
	2014.година	2013.година
Трошкови амортизације	930.997	920.666
Трошкови резрвусања за отпремнине	6.295	0
УКУПНО:	937.292	920.666

Трошкови амортизације су исказани по основу обрачуна амортизације на слиједећа средства:

Опис	2014.година
Грађевински објекти	233.323
Постројења и опрема	697.674
УКУПНО:	930.997

32. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ

Опис	у КМ	
	2014.година	2013.година
Трошкови непроизводних услуга	40.361	35.886
Трошкови репрезентације	6.321	4.551
Трошкови премија осигурања	16.508	16.909
Трошкови платног промета	28.019	25.065
Трошкови чланарина	19.402	20.105
Остали нематеријални трошкови	4.523	16.126
УКУПНО:	115.134	118.642

33. ТРОШКОВИ ПОРЕЗА И ДОПРИНОСА

Опис	у КМ	
	2014.година	2013.година
Трошкови пореза	80.051	78.858
Трошкови доприноса	18.370	2.767
УКУПНО:	98.421	81.625

34. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

Опис	у КМ	
	2014.година	2013.година
Приходи од камата	2	278
Позитивне курсне разлике	2.400	4.507
УКУПНО:	2.402	4.785

35. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	у КМ	
Опис	2014.година	2013.година
Расходи камата	452.740	520.897
Негативне курсне разлике	6.906	3.038
Остали финансијски расходи	0	23.428
УКУПНО:	459.646	547.363

Расходи камата су исказани у износу 452.740 КМ, а структура им је слиједећа:

Опис	2014.година
Камате по дугорочним кредитима	11.112
Камате по краткорочним кредитима	369.849
Затезне камате	21.633
Камате за неблагоприятно плаћене јавне приходе	50.146
УКУПНО:	452.740

36. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	у КМ	
Опис	2014.година	2013.година
Вишкови изузимајући вишкове залиха учинака	0	1
Наплаћена отписана потраживања	23.381	6.120
Приходи од смањења обавеза, укидања неискоришћених дугорочних резервисања и остали непоменути приходи	26.115	79.484
УКУПНО:	49.496	85.605

Приходи од смањења обавеза, укидања неискоришћених дугорочних резервисања и остали непоменути приходи су исказани у износу 26.115 КМ, а структура им је слиједећа:

Опис	2014.година
Приходи од укидања резервисања за накнаде и бенефиције запослених	25.147
Остали непоменути приходи	968
УКУПНО:	26.115

37. ОСТАЛИ РАСХОДИ

Опис	у КМ	
	2014.година	2013.година
Губици по основу продаје и расходовања нем.улагања, некретнина, постр. и опреме	33.726	1.146
Мањкови, изузимајући мањкове залиха учинака	149	11
Расходи по основу исправке вриједности и отписа потраживања	8.599	66.929
Расходи по основу расходовања залиха материјала и робе и остали расходи	9.456	18.204
УКУПНО:	51.930	86.290

Губици од расходовања и продаје сталних средстава (види напомену 5.) исказани у износу од 33.726 КМ односе се на слиједеће:

Опис	2014.година
Неотписана вриједност расходоване опреме	10.402
Губици од продаје инвестиционих некретнина	23.324
УКУПНО:	33.726

38. ИЗВЈЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

Друштво је у току 2014.године остварило укупно прилива 28.108.319 КМ, а одлива 28.089.197 КМ, па је готовински салдо повећан за 19.122 КМ у односу на претходни датум билансирања. Највећи дио прилива Друштво је остварило из пословних активности 28.085.396 КМ, а мањим дијелом из активности инвестирања. Одливи су највећим дијелом исказани по основу одлива из пословних активности 27.457.429 КМ, а мањим дијелом из активности финансирања 406.948 КМ и активности инвестирања 224.820 КМ.

39. ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА НА КАПИТАЛУ

Укупни капитал Друштва на дан 31.12.2014.године износи 7.178.666 КМ, те је за 2.133.525 КМ умањен у односу на претходни датум билансирања. Смањење капитала у току 2014.године у цијелости је исказано по основу губитка текућег периода. У току године евидентирана је и промјена по основу укидања ревалоризационих резерви у корист резултата текућег периода у износу 497.559 КМ, али ова промјена нема утицај на укупан капитал, већ само на поједине позиције у оквиру капитала.

40. ОДНОСИ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА

Друштво је у току 2014.године имало пословне односе са три повезана правна лица и то:

Повезано правно лице	Основ за повезаност
„Ferro – met” S.P.A. Pravelle; Италија	Заједнички власник
„ФБ“ д.о.о. Градишка	Акционар Друштва
„Iron products“ д.о.о. Градишка	Заједнички власник

„МЕТАЛ“ а.д. Градишка

Своје пословне односе са овим субјектима, Друштво је у финансијским извјештајима објавило у складу са МРС 24 – Објављивања о повезаним странама.

Односе са повезаним субјектима у 2014. години приказујемо у сљедећем прегледу:

Повезано правно лице	Потраживања купци	Обавезе добављачи	Приходи од продаје
„Ferro – met” S.P.A. Pravelle	300.250	3.021.568	9.608.592
„ФБ“ д.о.о. Градишка	1.538.750	14.445	3.839.434
„Iron products“ д.о.о. Градишка	0	20.017	157.454
УКУПНО:	1.839.000	3.056.030	13.605.480

41. НАЧЕЛО СТАЛНОСТИ ПОСЛОВАЊА

Друштво у последњих неколико година континуирано остварује губитке у пословању, а губици су Друштво довели у проблеме одржавања текуће ликвидности и проблеме у обезбеђењу дугорочних извора финансирања од стране пословних банака. Уколико се наставе негативни трендови пословања Друштва у наредном периоду, то може узроковати неизвјесност остварења начела сталности његовог пословања.

42. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАНА БИЛАНСИРАЊА

Након дана билансирања до састављања овога извјештаја није било догађаја који имају утицаја на ревидиране финансијске извјештаје Друштва, који би захтјевали њихову измјену или објелодањивање.

43. СУДСКИ СПОРОВИ

Према изјави руководиоца правног сектора Друштва, Друштво води сљедеће судске спорове за наплату својих потраживања:

Тужени	Суд	Вриједност спора КМ	Спор покренут	Фаза поступка
„Примус“ д.о.о. Маглај	Општински суд Зеница	2.399	2008.г.	Извршење у току, наплата упитна
„Месинг“ д.о.о. Сребреник	Окружни привредни суд Бања Лука	30.059	2008.г.	Усвојена тужба, пресуда није правоснажна
„Драго“ д.о.о. Бања Лука	Основни суд Прњавор	28.153	2008.г.	Извршење у току, наплаћен дио дуга остатак упитан
„Нова форма“ д.о.о. Шамац	Основни суд Модрича	32.181	2009.г.	Извршење у току, наплата упитна
„Sabix” д.о.о. Хаџићи	Општински суд Сарајево	25.548	2010.г.	Извршење у току, наплата могућа
Рајко Благојевић; Сарајево	Општински суд Сарајево	10.000	2010.г.	Усвојена тужба, пресуда није правоснажна

„МЕТАЛ“ а.д. Градишка

„Уна ИГП“ д.о.о. Козарска Дубица	Основни суд Приједор	2.134	2010.г.	Извршење у току
„Лијевче продукт“ д.о.о. Ламинци	Основни суд Градишка	505	2011.г.	Плаћен главни дуг, извршење у току за камате и судске трошкове
„Агрокрајина“ а.д. Бања Лука	Окружни привредни суд Бања Лука	2.427	2011.г.	Парница у току
„Ален СО“ д.о.о. Тузла	Окружни привредни суд Бања Лука	2.711	2011.г.	Парница у току
„Сировина Продукт“ а.д. Добој	Окружни привредни суд Бања Лука	33.276	2012.г.	Извршење у току, наплата могућа
„Грађевински центар“ д.о.о. Београд	Окружни привредни суд Бања Лука	233.504	2012.г.	Парница у току
„Далас“ д.о.о. Сарајево	Окружни привредни суд Бања Лука	85.417	2013.г.	Парница у току

Поред спорова за наплату својих потраживања Друштво води и судски спор у којем је тужена страна, гдје је предмет спора утврђивање права служности пута:

Тужилац	Суд	Предмет спора	Вриједност спора КМ	Фаза поступка
Ристић Жељко	Основни суд Градишка	Радни спор	8.749	Одбијена тужба, жалба тужиоца
Чикић Драгица	Основни суд Градишка	Радни спор	2.457	У току
Мирковић Славица	Основни суд Градишка	Радни спор	2.376	У току
Љубојевић Мира	Основни суд Градишка	Радни спор	1.991	У току
Ратковић Рада	Основни суд Градишка	Радни спор	2.307	У току
Кнежевић Драгиња	Основни суд Градишка	Радни спор	3.007	У току
Јанковић Драгица	Основни суд Градишка	Радни спор	2.381	У току

44. ЗАЛОЖНО ПРАВО НА ИМОВИНИ ДРУШТВА

Према изјави директора, имовина Друштва на којој је уписано заложно право је:

Заложни повјерилац	Катастарске честице
NLB Razvoјna banka а.д. Бања Лука	747/1 (ЗК уложак 122; К.О. Градишка Град)
Нуро Алре – Adria – Bank а.д. Бања Лука	740/1; 720/1; 749/1; 749/3; 749/7; 749/8 (ЗК ул. бр. 16 и 44; К.О. Градишка Град)

Raiffeisen bank д.д. Сарајево

750/2; 455/2; 452/2; 455/8 (ЗК улошци
број 14,15 и 44; К.О. Градишка Град)

Заложно право на наведеним некретнинама је уписано као инструмент обезбјеђења кредита које Друштво користи код наведених пословних банака (описано у напомени 18.).

45. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Опис	у КМ	
	2014. година	2013. година
Еуро (EUR)	1,955830	1,955830
Амерички долар (USD)	1,608413	1,419016
Швајцарски франак (CHF)	1,626064	1,595424